

Biti kristjan

ob zgledu Marije in Vincencija

Od Žalostne Matere Božje do Vincencija Pavelskega

Skrb in strah

Nato je rekel svojim učencem: »Zato vam pravim: Ne skrbite za življenje, kaj boste jedli, in ne za telo, kaj boste oblekli. Saj je življenje več kot jed in telo več kot obleka. Pomislite na vrane: ne sejejo in ne žanjejo. Nimajo ne shrambe ne žitnice in vendar jih Bog hrani. Koliko več kakor ptice ste vredni vi! Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo podaljšati svoje življenje za komolec? Če torej ne zmorete niti najmanjše reči, kaj ste v skrbeh za drugo? Pomislite na lilije, kako rastejo. Ne delajo in ne predejo, toda povem vam: Še Salomon v vsem svojem veličastvu ni bil oblečen kakor katera izmed njih. Če pa Bog tako oblači travo na polju, ki danes obstaja in jo jutri vržejo v peč, koliko bolj bo vas, maloverni! Zato tudi vi ne iščite, kaj boste jedli in kaj boste pili. Ne delajte si s tem skrbi! Vse to namreč iščejo narodi sveta. Vaš Oče vendar ve, da to potrebujete. Iščite njegovo kraljestvo in to vam bo navrženo. Ne boj se, mala čreda, kajti vaš Oče je sklenil, da vam da kraljestvo. Prodajte svoje premoženje in dajte vbogajme. Naredite si mošnje, ki ne ostarijo, neizčrpen zaklad v nebesih, kamor se tat ne približa in kjer molj ne razjeda. Kjer je namreč vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce.« (Lk 12, 22-34)

Vincencijeve besede

»Bogu moramo zaupati, da bo poskrbel za nas. Z gotovostjo namreč vemo, da bomo, dokler smo zakoreninjeni v taki ljubezni in zaupanju, vedno pod varstvom Boga, ki je v nebesih, da bomo obvarovani zla in nam nikdar ne bo manjkalo ničesar, kar potrebujemo, čeprav je videti, da propada vse, kar imamo.«

»Nehajmo se ubadati z zadevami, ki so daleč od nas ... Milost ima svoj čas. Prepustimo se Božji previdnosti in varujmo se, da bi jo prehitevali. Pri delu me tolaži misel, da sem vedno sledil veliki Božji previdnosti in da se nikdar nismo podajali tja, kamor nas Previdnost ni klicala.«

»Toda vprašali boste, kaj naj delamo. Delali bomo, kar hoče naš Gospod, to pa je nenehno vztrajanje v odvisnosti od njegove Previdnosti.«

Žalostna Mati božja

Letos sem razmišljal, **kako naj se prenovimo in na čem naj gradimo novo podobo Cerkve**. O temelju prenove nam govori simbolika okrasitve naše cerkve. **Pred oltarjem so tri velike skale**. Želimo namreč graditi na skali in ne na pesku. **V glavnem oltarju so že opeke**, ki se dvigajo nad temeljem. Na vaši desni je **kip Žalostne Matere božje** in na drugi strani je **Jezus na križu**. Skupen temelj obema je **križ – trpljenje**. Ob pogledu na križ in Žalostno Mati božjo se sama porodi misel. **Jezusa slavimo kot kralja**, ko je povzdignjen z zemlje na križa. Mogoče bi bilo najlepše, če bi **Žalostno Mati božjo** klicali **Kraljica žalosti**. Kajti kot njen sin je tudi ona s tem dopolnila svoje poslanstvo. Marija pravzaprav ni žalostna, ampak **kraljuje nad žalostjo, bolečino in smrtjo**. **Temelj obema, Jezusu in Mariji je križ**, ki ga tako močno živita, da sta oba v največjem trpljenju **kraljevska zmagovalca**. Torej je križ zanju simbol zmage. **Marijina žalost je, bi lahko rekli, zmaga na križu**.

Na temelju križa pa so še trije simboli: Sveto pismo, vrč in kruh. Središče notranje rasti tako Jezusa kot Marije je bila vedno **Božja beseda**. Jezus je prišel, da *izpolni Očetovo voljo*. Marija je svoje poslanstvo zgradila na obljubi: *Naj se zgodi tvoja volja!* **Njuno življenje se neprestano napaja s premišljanjem Božje besede in molitvijo**. Vse kar delata je prepojeno z Božjo besedo.

Vrč simbolizira tiho delo in služenje. Spominja na Kano Galilejsko, kjer Marija prosi Jezusa, naj poskrbi za novoporočenca. Jezus v strežbi naredi prvi čudež. **V tihem delu in služenju vidim drugi vidik notranje rasti in prenove**. Mariji in Jezusu ni odveč, da v tišini služita svoj kruh. Delo samo jima je vrednota in veselje. Ne delata, da bi počivala, ampak se dela veselita. Počitek služi delu, ne delo počitku. **Obema, tako Jezusu kot Mariji nikoli ni odveč delati za druge**.

Kruh pa je simbol občestva oz. skupnosti. Tretji temelj je skupnost. Jezusovo zadnje dejanje je ustanovitev Cerkve, ki jo **utemeljuje na evharistiji**, postavljeni na veliki četrtek. **Marija kot mati Cerkve z apostoli moli**. Marija tiha in skrita vedno živi v občestvu svoje družine in Cerkve. Njen cilj ni ona sama, ampak rast občestva, ki bo pričevalo o novem Božjem kraljestvu.

Ko tako zremo Žalostno Mati božjo, kraljico nad trpljenjem in smrtjo, lahko globlje dojamemo od kod moč za njeno veselo življenje in služenje. Kakor se sliši protislovno, je vendarle res, da je svet v krizi in **ne pozna pravega veselja, ker ne sprejema trpljenja in križa.** Žalostna Mati božja nas vabi, da se ob njej učimo sprejemati križ kot središče življenja. Križ ni nekaj pred čemer moramo bežati. **Pred križem beži hudič!** Križ moramo vzljubiti, šele na njem lahko gradimo polno življenje. Prvo povabilo današnje molitve ob kvatrnici je, da **prosimo Marijo in Jezusa, da bi zmogli postaviti v središče našega življenja križ.** Križ kot temelj osebne rasti, temelj veselega služenja in temelj občestva.

Križ daje moč, da izpolnimo tudi ostale tri temeljne vidike prenove. Brez napora najbrž ne bomo zmogli **redno premišljevati Božjo besedo in moliti.** Brez Božje besede in molitve pa bo naše življenje prazno. **Ni veselega življenja, če ga ne vodi želja, da izpolnimo božjo voljo.** Božjo voljo, ki jo lahko prav razumemo le ob premišljevanju in molitvi.

Vsa naša duhovnost je prazna, če je ne uresničujemo v preprostem vsakdanjem delu. Kdor ne ljubi dela, tudi bližnjega ne more, kaj šele Boga. Preprosto tiho služenje je temelj naše osebne rasti in temelj prenove Cerkve.

In ne nazadnje se je **odrešenje zgodilo znotraj malega občestva. Jezus na križu ob svoji Materi in apostolu Janezu ustanavlja Cerkev.** Temelj in cilj prenove je vedno trdna vpetost v živo skupnost.

Kako živeti prenovljeno življenje, kako graditi novo Cerkev?

- Oklenimo se križa,
- Osvojimo redno in poglobljeno premišljevanje Božje besede in molitev,
- Vzljubimo delo kot služenje in darovanje,
- S svojim življenjem gradimo žive skupnosti.

Naj nam pri tem pomaga zgled in priprošnja Žalostne Matere božje, Kraljice nad bolečino in žalostjo.

Ko smo pred praznikom Svetega Vincencija Pavelskega, ki je zavetnik vsega našega dela, bomo skušali ob Marijinem zgledu razmišljati o njem, kako je on

spreminjal sebe na hoji za Jezusom in kako je prenavljal Cerkev. Razmišljali bomo, kje smo mi sami v osebni rasti in notranji prenovi. Kako se v istem duhu povezujemo in gradimo novo Cerkev.

Vprašanja:

- Oklenimo se križa,
 - Osvojimo redno in poglobljeno premišljevanje Božje besede in molitev,
 - Vzljubimo delo kot služenje in darovanje,
 - S svojim življenjem gradimo žive skupnosti.
-
1. Kaj te ob štirih točkah najbolj nagovarja?
 2. Kje vidiš, da ti upoštevanje teh načel že prinaša sadove?
 3. Kaj vidiš kot temelj tvoje osebne rasti?

I. Oklenimo se križa

Hoja za Kristusom zahteva odpoved

Tisti čas je Jezus začel svojim učencem razodevati, da bo moral iti v Jeruzalem in veliko pretrpeti od starešin, vélikih duhovnikov in pismoukov, da bo moral biti umorjen in tretji dan vstati. Peter pa ga je vzel k sebi in mu začel braniti: »Bog ne daj, Gospod! To se ti nikakor ne sme zgoditi!« On pa se je obrnil in rekel Petru: »Poberi se! Proč od mene, satan! V spotiko si mi, ker ne misliš na to, kar je Božje, ampak kar je človeško.«

Tedaj je Jezus rekel svojim učencem: »Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj. Kdor namreč hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo našel. Kaj namreč koristi človeku, če si ves svet pridobi, svoje življenje pa zapravi? Ali kaj bo dal človek v zameno za svoje življenje? Sin človekov bo namreč prišel v veličastvu svojega Očeta s svojimi angeli in takrat bo vsakemu povrnil po njegovem delu.« (Mt 16,21-27)

Bog ne daj, Gospod,

trpeti pa ne smem! To bi bilo najbrž naše nadaljevanje Petrove trditve. **V tem, da je vsako trpljenje hitro krivica, se kristjani prav nič ne razlikujemo od nekristjanov.** Zato smo tako glasni, če nas v medijih kaj 'skrtačijo', nam naprtijo resnične ali izmišljene zlorabe. Že naš odziv kaže, da razumemo vero, kakor apostol Peter pred vstajenjem: **biti kristjan pomeni, da nas bo Bog imel rad in bo šlo vse, kot je prav, tj. lepo, brez bolečine in zapletov.** A Jezus jasno pove, da brez trpljenja ne bo šlo. Križ je zunanje znamenje kristjana, a ne le znamenje, je tudi orodje, s katerim more slediti svojemu učitelju.

Jezus nas na vsakem koraku vabi, naj vendarle dojamemo hojo za njim kot veselo življenje s križem. **Križ prinaša polnost, brez križa se prav tisto, kar iščemo, izgubi.**

Razmišljanje o veri bi lahko razumeli v naslednjih nasprotjih:

- Hoditi, ne stati,
- Razmišljati, ne spati.
- Biti zvest resnici, ne ugajati.
- Tvegati čudaštvo, ne bežati.

Temelj vsake od teh trditev je križ, odpoved, napor. Naj naše razmišljanje o veri podkrepimo z Jezusovim povabilom: *Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj.*

Hoditi, ne stati. Jasno je, da je lažje reči, da sem na cilju, kar pomeni, da mi ni potrebno iti naprej. Napor je v tem, da moram vedno znova vstati, bodisi ob padcu, bodisi od počitka. Človeška narava nas vleče k ugodju, užitku in počitku. Veliko lažje se umirimo, če je vse končano, kot če moramo vedno imeti v mislih, da moram iti naprej. **A pravi mir je v tem, da sprejemamo križ hoje za Jezusom in se v tem umirimo.**

Razmišljati, ne spati. Čisto zadosti nam je, če se čez dan ukvarjamo s tistim, kar delamo. Zakaj bi razmišljali, kje so naši bližnji, kje smo v odnosu do njih, kje je Bog ipd. Veliko lažje se zamotimo z novicami in praznim klepetom, kot da bi se ustavljali ob sebi in misli ter doživljanja sproti urejali. Tudi to je križ, križ polnega življenja v hoji za Jezusom. Je napor, ki prinaša veselje, a odločiti se moramo zanj vedno znova. **Umirati moramo skušnjavam 'izklapljanja' in ugodja.**

Biti zvest resnici, ne ugajati. Lepo je, če se razumemo, a če se ne, je bolje, da se naredimo gluhe in slepe in ne 'kompliciramo'. Nasmehnemo se in delamo po svoje. Ne razpravljamo o tem, kaj je resnično in dobro, ampak konflikte pometamo pod preprogo. Malo si ugajamo, malo se skrivamo, pa gre nevihta mimo. **Križ je biti zvest resnici: radikalno, brezkompromisno, do konca, tudi do tveganja obsodbe in 'izobčenja'.** A Jezus je radikalen. Hoje za njim ni, če resnici nismo zvesti.

Tvegati čudaštvo, ne bežati. Če smo dosledni, bomo pogosto čudni. Čudni zato, ker se bomo ustavljali pri stvareh, ki so za druge brezpredmetne, nepomembne. Čudni zato, ker ne bomo sposobni urediti odnosov 'bolj elegantno', tako kot jih ureja ves svet. Malo se zlažeš, malo prikrivaš, malo ugajaš, malo blefiraš in se greš diplomacijo, pa prideš ceneje skozi. **In spet**

smo pri križu in hoji za Jezusom, ki ne pozna kompromisov in izbiranja lažje poti.

Hoditi za Jezusom pomeni iti po poti križa: preizkušenj, tveganj in hoje po strmi in ozki poti v življenje. Splača se, a je naporno. Jezus želi, da ne nasedamo lažni logiki užitka, ki jo vodi satan sam. **Vabi nas po poti križa, kjer nas vztrajno čaka.**

O Vincenciju

Mrtvenje ali umiranje samemu sebi ni bilo za Vincencija nekaj teoretičnega. V šoli služenja je namreč plačal ceno za izpolnjevanje Božje volje.

Ko je bil še mlad, je njegova želja, da bi služil ubogim, naglo rastla. Toda odpor, ki ga je ob njih začutil, je kmalu zmanjšal njegovo navdušenje. Ob smradu, ki so ga širili, se mu je obračal želodec. Moral se je krepko truditi, da ni opustil svojih dobrih namenov.

Leta 1618 ga je pariški škof prosil za prostovoljce, ki naj bi v pomorskih zaporih oskrbovali obsojence na galeje. Uprava teh zaporov je bila skrupirana, po zaporih se je širil nevzdržen smrad, bili so smrtno nevarni, skratka najstrašnejši zapori tistega časa. Zapornik je bil v njih obsojen na počasno umiranje. Kljub temu se je Vincencij prijavil, da bo prostovoljno služil tem zapornikom.

Ko je premagal gnus in odpor, je živel med njimi, jim obvezoval rane, z njimi jedel in jim razlagal evangelij. Dan za dnem je širil sočutje in prinašal luč ubogim jetnikom v živem pekl.

Vincencij je doumel, kako služenje zapornikom, pravzaprav kateremu koli 'Božjemu ubožcu, zahteva, da se ne zmeni za neprijetne vonjave, da ne misli na okusne obede, čisto perilo, uglasene pogovore, da se odpove celo osebni varnosti.

Največja pohvala, ki jo je kdajkoli dal, je veljala mlademu dekletu, ki je uresničevala takšno nenavezanost. Sestra Barbara Angiboust je nekaj časa služila v zaporih. Po njeni smrti je Vincencij pokazal nanjo kot na svetel primer umiranja sebi zaradi služenja ljudem. Pripovedoval je, da je med

preklinjajočimi galjoti prenašala težke posode enolončnice, iz katerih se je še kadilo. Včasih, ko jim je hotela postreči, so se stepli; ko jih je skušala pomiriti, ji je vrela enolončnica pljusnila po rokah. Pri tem ni rekla ničesar, ko pa je odšla, je šepetala besede odpuščanja. Pogosto se je zavzela za zapornika, ki so ga pazniki začeli pretepati, ker se je surovo obnašal do nje.

Vincencij je vedel, da zmore Barbara Angiboust streči zapornikom, ker je umrla sama sebi in nasilnemu ravnanju. Njenim sosestram, hčeram krščanske ljubezni, je priporočil: *»Vzemite primer sestre, ki ima skušnjava, da bi nekaj obdržala zase ali kaj podobnega. Kakor hitro to začuti, se mora upreti temu nizkotnemu nagibu, in če jo ta hoče obvladati, ga mora odločno zavriniti in tako utišati.«*

Vincencijeve besede

Vincencij je skupini misijonarjev, ki so pridigali širom francoskega podeželja, takole svetoval: *»Ko se odpravljamo na misijone, ne vemo, kje bomo stanovali ali kaj bomo delali. Stvari utegnejo biti dokaj različne od naših načrtov, ker jih Previdnost večkrat postavi na glavo. Kdo torej ne vidi, da se mora misijonar neizogibno mrtviti, in sicer ne le zato, ker ima opravka z ubogim navadnim ljudstvom, marveč tudi z udeleženci duhovnih vaj, s kandidati za mašniško posvečenje, z galjoti in s sužnji? Kajti če se ne mrtvimo, kako bomo mogli pretrpeti vse, kar nas čaka v teh raznolikih službah?«*

Razmislek

Včasih ljudje pomešajo mrtvenje ali umiranje sebi s sovraštvom do sebe, z zatiranjem, nasprotjem med telesom in dušo, opravičenjem po delih, mazohizmom in ne nazadnje s čustveno ali duševno odvisnostjo od drugega. Pojem mrtvenja je v zgodovini označeval borbo proti negativnemu. Vendar je umiranje sebi osnovna krščanska vrednota.

Vincencij se je poglobljajal v evangelij po Luku, ki nakaže pogoje, da bi človek mogel postati Jezusov učenec. Kdor koli hoče biti moj učenec, ne sme biti navezan na svoje starše, ženo, otroke, brate, sestre in celo na svoje življenje ne. Če nisi pripravljen nositi križa in hoditi za menoj, ne moreš biti moj

učenec/učenka (prirejeno po Luku 14,26- 27). Apostoli so morali umreti svojim starim miselnim, vedenjskim in delovnim vzorcem, da so hodili za Jezusom, ki jih je povabil k novemu načinu gledanja nase in v novo poslanstvo. Brez mrtvenja bi ne mogli biti svobodni in postati zdravitelji in oznanjevalci vesele novice.

Lahko se celo zgodi, da morajo tisti, ki hodijo za Jezusom, zapustiti vrednote svojih staršev, ljubljenih ljudi, delodajalcev ali kulture. Delati za mir pomeni umreti nasilnim odgovorom na konflikte. Pravično delovanje zahteva včasih nasprotovanje trdno zakoreninjenim stališčem družbene večine. Skratka, kristjani se morajo okleniti mrtvenja, da bi ljubili, kakor Jezus.

Vincencij je bil prepričan, da mora biti mrtvenje zavestna izbira. Z Božjo milostjo so bili ljudje voljni delati velike žrtve, ki jih zahteva ljubezen. Z Božjo pomočjo so se mogli odpovedati - ali umreti - vsemu, kar ni bil Kristus, tako da so mogli obleči Jezusa Kristusa (prim. Pismo Kološanom 3,9-15).

Vprašanja:

- Hoditi, ne stati,
 - Razmišljati, ne spati.
 - Biti zvest resnici, ne ugajati.
 - Tvegati čudaštvo, ne bežati.
1. Kje v teh točkah uspeš in kaj ti je najtežje?
 2. Kje še naletiš na izziv, da sprejmeš križ?
 3. V čem vidiš Vincencijev zgled kot spodbudo zase? Kaj ti najbolj pomaga, da se okleneš križa in ne misliš samo nase?
 4. Kaj boš naredil, da bo križ resnično središče tvojega življenja?

II. Moli in delaj

Jezus jih veliko ozdravi

Ko so prišli iz shodnice, so se z Jakobom in Janezom takoj napotili v Simonovo in Andrejevo hišo. Simonova tašča je ležala, ker je bila vročična, in brž so mu povedali o njej. Pristopil je, jo prijel za roko in jo vzdignil. Vročica jo je pustila in ona jim je stregla. Ko pa se je zvečerilo in je sonce zašlo, so prinašali k njemu vse bolnike in obsedene. Vse mesto se je zbralo pred vrati. In ozdravil je veliko bolnikov z različnimi boleznimi in izgnal veliko demonov, ki pa jim ni dovolil govoriti, ker so ga poznali.

Jezus potuje in uči

Navsezgodaj, ko je bilo še čisto temno, je vstal, se odpravil ven na samotni kraj in tam molil. Simon in njegovi tovariši so mu sledili. Ko so ga našli, so mu rekli: »Vsi te iščejo.« Rekel jim je: »Pojdimo drugam, v bližnja naselja, da bom tudi tam oznanjal, kajti za to sem prišel.« In prihajal je v njihove shodnice, oznanjal po vsej Galileji in izganjal demone. (Mr 1,29-39)

Moli in delaj

Današnji evangelijski odlomek v meni ustvarja **vtis ustvarjalnega nemira in življenja**. Najprej mi je zanimiva Simonova tašča. Ko je Jezus vstopil v njeno hišo, jo je našel v postelji z visoko vročino. Ko jo je Jezus ozdravil, **je vstala in jim stregla**. Zanimivo, da po bolezni ni počivala! Zdi se, da ji ni pomagal le čudež, ampak tudi Jezusov zgled. Jezusa so najbrž čudeži in srečanja z ljudmi utrujali – še ta teden smo brali o tem, kako je pri ozdravljenju šla moč iz njega in je zaznal, da se ga je v množici dotaknila žena, ki je ozdravela – vendar **ni zgubljal časa za počitek**. Ko so pojedli, **je že bilo pred vrati vse mesto**. Jezus je spet ozdravljaval in izganjal. **Sledil je kratek nočni počitek**, potem pa je že navsezgodaj, **ko je bilo še čisto temno, vstal, se odpravil ven na samotni kraj in tam molil**. Jezusa iščejo, da bi ga pripeljali nazaj v isti kraj. On pa odhaja drugam, **da oznanja in izganja**.

Njegov slog življenja je stoletja kasneje povzel sv. Benedikt v geslu **Moli in delaj**. Jezus ne daje vtisa izčrpanega in naveličanega delavca, pa čeprav bi lahko rekli, da **dela noč in dan**. Evangelist Marko v tretjem poglavju zapiše: *»Spet se je zbrala množica, tako da še jesti niso utegnili. Ko so njegovi to izvedeli, so odšli, da bi ga na silo odvedli, kajti govorili so, da ni priseben«* (Mr 3,20-21). Najbrž že takrat ni bilo dosti drugače kakor danes. Sorodnikom se je zdelo nenormalno, **da bi se človek gnal z delom za druge, saj ni prave koristi**. A Jezus nam s svojim zgledom kaže, da je človek ustvarjen pravzaprav za dvoje: **za delo in molitev**. Simonova tašča najbrž po Jezusovem zgledu potem, ko je bila ozdravljena ni šla počivat, ampak jim je stregla. Jezus je razumel **počitek kot sredstvo za delo**. Delo pa je bilo zanj, po dvajsetih letih tesarjenja oznanjevanje, ozdravljanje in izganjanje. Kakor je potreben počitek za telesni napor, pa je **za duhovni napor potrebna molitev**. Zato Jezus telesnemu počitku doda molitev. **Vse delo je usmerjeno v dejavno ljubezen**. Lahko bi rekli, da s počitkom in molitvijo najprej poskrbi zase – ljubi sebe; ko poskrbi za zdravo telo in zdravega duha, je njegova naloga ljubiti bližnjega in svojega Očeta kakor sebe.

Kako pa razumemo delo danes? Večina dela pravzaprav zato, da zasluži. Več kot zasluži, več si želi privoščiti, kajti cilj življenja je: **užiti življenje v čimvečji meri, uživati kolikor se da. Cilj dela je pravzaprav počitek**. Tako počitek ni več sredstvo za delo, ampak je postal cilj dela in življenja. Lahko bi obrnili Benediktovo geslo Moli in delaj v geslo: **Delaj, da boš lahko počival!** Kaj smo s tem dosegli? **Človek živi v iluziji, da bo srečen, ko bo lahko počival. Delo postaja vedno večja krivica**, čeprav je temeljna človekova pravica in vrednota. Človek je s svojim delom z Bogom soustvarjalec sveta. Tako pa je postal le suženj. Pa ne zato, ker bi toliko delal, ampak zato, ker je delu vzel bistveni pomen. Delo samo ni sredstvo za lepše počitnice, ampak je samo na sebi tisto, ki nas dela bolj človeške in nas osrečuje.

Pa boste rekli, da je marsikako delo razčlovečujoče, ker ni po božji volji. Ameriški duhovnik jezuit Walter J. Ciszek, ki je 23 preživel v preiskovalnih zaporih in delovnih taboriščih v Sibiriji piše takole: *V vseh letih, ki sem jih odslužil v sibirskih taboriščih, so mi – zaradi lažnih obtožb – z redkimi izjemami odredili najnižja opravila ... Pa vendar sem bil na svoje delo ponosen. Za vsako delo sem se kar najbolj potrudil. Vsak dan sem dal vse od sebe in naredil toliko, kot sta mi v tistih okoliščinah dopuščala zdravje in vzdržljivost.*

Zakaj? Ker sem menil, da je to delo po božji volji zame. Novega mesta v Sibiriji nisem gradil zato, ker sta tako hotela Josip Stalin ali Nikita Hruščov, ampak ker je to hotel Bog. Delo, ki sem ga opravljal, ni bilo kazen, temveč prizadevanje za zveličanje v strahu in trepetu. Delo ni bilo prekletstvo, niti surovo težaško delo, ki sem ga opravljal, ampak pot k Bogu in morda celo način, da drugim pomagam priti k njemu. Zato ga nisem mogel jemati kot ponižujoče. Bilo je plemenito, saj je prihajalo iz rok samega Boga. To je bila njegova volja zame.

V spoznanju, da je Bog postal delavec, ko se je učlovečil, se skriva veličastna resnica. ... Vsak dan, teden za tednom, je delal v delavnici. To je počel dvajset let. Opravljal je delo, ki v življenju ne uide nikomur izmed nas. Ni bilo vznemirljivo, bilo je precej enolično in morda tudi dolgočasno. ... Vendar ni menil, da je ponižujoče, pod njegovo častjo, da razčlovečuje. Če že, potem je človekovemu delu povrnil prvotno dostojanstvo, temeljni namen sodelovanja v božjem stvariteljskem dejanju. Bog je delal in sedmi dan počival. (V gulagu s Kristusom, Walter J. Ciszek, prim. str. 108-109)

Da me ne bi kdo razumel narobe. **Nisem za socialistično geslo: Delu čast in oblast.** Sem pa prepričan, da je naša izgorelost in pogosto nezadovoljno življenje povezano z zgrešenim pogledom na delo. **Bogu čast in oblast, da bo delo imelo božjo vrednost** in bo za nas samo po sebi vrednota. Potem bomo z veseljem živeli Benediktovo geslo po Jezusovem zgledu: **Moli in delaj.**

O Vincenciju

Neko nedeljo je Vincencij v pridigi opozoril svoje podeželske župljane, da so v neki samotni hiši vsi bolni in v stiski, ki se je ne da opisati. Verniki, zlasti žene, so bili zaradi njegovih besed tako ganjeni, da so po maši trumoma hiteli tja. Še isto popoldne se je k bolnikom namenil tudi Vincencij. Ko je nesel sveto popotnico, je srečeval številne žene, ki so se vračale. Po tem dogodku je razmišljal, kako bi jih organiziral za dolgoročno pomoč. Napisal je priročnik za takšno župnijsko ustanovo za služenje revnim in bolnikom. Pozneje so v mnogih krajih sprejeli njegov načrt in te ustanove poimenovali bratovščine krščanske ljubezni. Dobrota, ki so jo župljani izkazali bolni družini, je bila sicer

dobra, a ne dovolj premišljena, ker staji za dolgoročni učinek manjkali modrost in praktičnost.

Ta dogodek je torej spodbudil razmislek in Vincencijev načrt se je po molitvi in premišljevanju začel uresničevati. Ne le da je molitev spodbudila delovanje, ampak je Vincencij sčasoma jasneje dojel, da so bila srečanja z ubogimi srečanja z Jezusom Kristusom. Zato bo govoril o tem, kako se iskanje Boga v molitvi dopolnjuje s tem, da ga najdemo v sočutnem delovanju. To dopolnjevanje je živo izrazil v nagovorih hčeram krščanske ljubezni.

Pod pritiskom nujnih nalog so se mnoge hčere krščanske ljubezni znašle v stiski s časom. Da ne bi trpela ne molitev ne delo, jim je Vincencij pojasnil: *»Če morate zjutraj v času premišljevalne molitve kakemu bolniku nesti zdravila, pojdite tja v Božjem imenu. A v takem primeru prej obudite dejanje vdanosti v Božjo voljo, darujte Bogu svoje delo in ostanite v duhu združene s sosestrami, ki so pri molitvi v materni hiši ali drugod; potem pojdite brez vznemirjenosti tja, kamor vas kliče skrb za uboge.*

Če vam je pozneje, ko pridete domov, mogoče opraviti malo premišljevanja ali duhovnega branja, toliko bolje. Vendar nič ne izgubite, kadar premišljevanje iz upravičenega razloga opustite. In če je kateri razlog upravičen, je to gotovo pomoč bližnjemu. Zapustiti Boga zaradi Boga sploh ni 'zapustiti Boga', ampak gre za to, da eno dobro delo nadomestimo z drugim, ki je zaslužnejše, ker je bolj potrebno. Če torej zato, da bi mogle pomagati kakemu ubogemu, opustite premišljevanje ali duhovno branje, ali če morate iz istega vzroka ob času molčanja govoriti, vedite, drage sestre, da se to pravi služiti Bogu. Kakšna tolažba za hčer krščanske ljubezni, ko pomisli: 'Grem pomagat mojim ubogim bolnikom in Bog bo to sprejel namesto molitve, ki bi jo lahko prav zdaj opravljala.' In naj gre veselo, kamorkoli jo kliče Bog.«

Vincencijeve besede

Vincencij je natančno pokazal, kaj je najboljši vir kontemplacije: *»Svoje delo moramo posvetiti, tako da v njem iščemo Boga, in ga opravljamo zato, da ga v njem najdemo. To je bolj pomembno kakor zgolj zavest, daje bilo opravljeno.«*

V pravilih, ki jih je Vincencij predlagal hčeram krščanske ljubezni, je poudarjal, naj bo Jezus vodilni zgled, kako združevati molitev in delovanje: *»Hčere krščanske ljubezni so poklicane k posnemanju Jezusa, 'svojega najpopolnejšega vzora in 'k prizadevanju, da bi sveto živеле in se zelo skrbno trudile za lastno popolnost'. Zato naj z deli krščanske ljubezni do ubogih združujejo tudi pobožne vaje duhovnega življenja, kot jim naročajo ta Pravila. Ker so le-ta najprimernejše sredstvo za doseg tega cilja, naj se trudijo, da jih zelo zvesto izpolnjujejo.«*

Vincencij je v tem duhu svoji skupnosti tudi dejal: *»Dajte mi moža molitve in sposoben bo za vse. Tak more s svetim apostolom reči: 'Vse zmorem v njem, ki mi daje moč.'«*

Razmislek

Ko Vincencij govori o delovanju, misli na trud za Božje kraljestvo, ki pomeni obilje Božje milosti in svoboden človekov odgovor na evangelijsko povabilo k ljubezni do bližnjega. Delovanje je v ostrem nasprotju z golo delavnostjo. Zgolj delavnost je namreč lahko videti kakor gorečnost, a je v resnici bodisi prisilna bodisi brez korenin, da ni kos zahtevam apostolskega delovanja.

Podobno sta molitev in kontemplacija odprti za vse, kar Bog dela v svetu; sta dolg, ljubeč in ranljiv pogled k mnogovrstni Božji navzočnosti v stvarstvu. Ljudje sicer lahko mislijo, da molijo, toda če molitev ni povezana s svetom, se spremeni v lastno karikaturu. Če človek nima izkušnje molitve, zakoreninjene v Božji navzočnosti, lahko molitev postane oblika brez vsebine.

Molitev, kontemplacija in delovanje poživljajo drug drugega. Ko Bog vodi in podpira naše delovanje, potem to postane molitev in vir kontemplacije. Ko naša molitev in kontemplacija zares okušata resničnost Božje navzočnosti v trpljenju in veselju, v nevarnostih in praznovanjih, takrat se razcvetita v dejavno dobrodelno ljubezen.

Vprašanja:

1. Spomni se dni, ko te delo 'povozi' in ni časa za razmišljanje in molitev. Kako izgledajo takšni dnevi?
2. Kdaj se molitev in delo pri tebi dopolnjujeta?

3. Kaj vidiš kot največjo oviro za tvojo molitev in kaj za tvoje delo?
4. Kako boš povezal molitev in delo v eno?

III. Skupnost

Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošiljam

Pod noč tistega dne, prvega v tednu, ko so bila vrata tam, kjer so se učenci zadrževali, iz strahu pred Judi zaklenjena, je prišel Jezus, stopil mednje in jim rekel: »Mir vam bodi!« In ko je to rekel, jim je pokazal roke in stran. Učenci so se razveselili, ko so videli Gospoda. Tedaj jim je Jezus spet rekel: »Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošiljam.« In ko je to izrekel, je dihnil vanje in jim dejal: »Prejmite Svetega Duha! Katerim grehe odpustite, so jim odpuščeni; katerim jih zadržite, so jim zadržani.« (Jn 20,19-23)

Prejmite Svetega Duha!

Jezus pošilja učence po svetu. Kakor je bil on poslan od Očeta, on pošilja učence. Pravi jim, **naj nadaljujejo njegovo delo.** Daje jim Svetega Duha, hkrati pa jim naroča **naj odpuščajo** grehe in jih zadržijo, komur je potrebno. Na drugem mestu učence pošilja in njim naroča, **naj krščujejo** in vse naredijo za njegove učence. Nanje pa pošilja moč z višave, da bodo to zmogli.

Tako v vsakem primeru **Jezus pošilja tudi nas, da pričujemo o njem. Kako?** Tako, **da si prizadevamo izpolniti vse, kar nas uči in z življenjem pričamo zanj.** Krščevati, pomeni oznanjati ga. Spovedovati pomeni prav tako nič drugega, kot oznanjati ga. In kaj je delovanje Svetega Duha? Nič drugega kot **spominjanje vsega in učenje vsega, kar je Jezus povedal učencem.**

Sveti Duh nam je torej dan, da po njem odkrivamo Božjo besedo in iz nje živimo. Dan nam je, da jo potem, ko smo jo uresničili v svojem življenju, tudi oznanjamo. Najlepše pričevanje prvih učencev je bila **ljubezen.** Je bilo **občestvo**, ki se je med njimi spletlo. In prav v tem lahko rečemo, smo danes najbolj šibki. In če se spomnimo pretekle nedelje, je prav **edinost, živo občestvo najgloblja in poslednja Jezusova želja.**

Spomnimo se, kako smo preteklo nedeljo razmišljali o tej edinosti. Rekli smo, da jo ustvarjamo pri preprostih stvareh:

- V družinah in skupnostih **pri skupnem redu**. Družina je lahko skupaj, če se kljub različnim obveznostim, zbira pri skupni mizi. Skupni obed je temelj družine. Pa ne le skupen obed.
- Vsaka skupnost obstaja, ker posamezniki izpolnjujejo določena opravila. **Skupno delo in skupna odgovornost** ustvarja edinost.
- Potem pa je tu še **veliko globlja edinost**, a ta se začneja v zunanji urejenosti. Globlje je **usklajevanje naših želja in načrtov**. Najprej moramo sami vedeti, **kaj hoče od nas Bog**. Ne le, kaj bi mi radi. Da bi bili lahko eno z drugimi, moramo najprej biti eno sami s seboj.
- Da bi naravnali naš osebni pogled, se moramo ustavljati **v molitvi in premišljevanju, kaj od nas pričakuje Bog**. Prav tako ne moremo graditi žive in povezane **družine ali drugačne skupnosti, če nas ne povezujeta molitev in premišljevanje**.

Na Binkošti se moramo vprašati, kdo vodi naša življenja. **Kako vsak dan urejamo dan? Ali ga načrtujemo z Jezusom, ki nam daje Svetega Duha, da bi prepoznavali dobro in slabo?** Ali je Božja beseda resnično središče našega življenja.

Red v času karantene je mnogim omogočil druženje in povezanost. Ali ne prepoznavamo, da samo se v množici nepotrebnih zahtev oddaljili od sebe in bližnjih? Hitenje in tisoče obveznosti nas uničujejo. Sveti Duh nas opozarja, da je naša naloga v prvi vrsti edinost z Očetom, spominjanje na preprosto življenje Jezusa Kristusa, življenje v ljubezni. Se bomo vrnili v stare tire in pozabili, da nam Bog pošilja **Svetega Duha zato, da bi edinost ustvarjali v skupnem delu in skupni odgovornosti, v gradnji skupnega doma?**

Karantena nas je nepričakovano v naglici presenetila s tihoto, v kateri smo se lahko vprašali, **ali ima naše življenje globlji smisel** ali le hitimo v prazno. Znamo biti v globini skupaj, ali le drvimo drug mimo drugega? **Sveti Duh nam je dan, da to globljo edinost živimo in opozarjamo na zlo površinskih odnosov.**

Učenci so prejeli Svetega Duha, ko so v strahu in molitvi iskali Jezusa, ki ga na enkrat ni bilo več. V času karantene smo lahko več molili. Bila sta tudi strah in iskanje. Jezus nam je tako kot učencem pokazal, da je med nami. Ne

pozabimo, da bo vez z njim močna samo, če bomo vztrajali v molitvi. Svetega Duha nam bo dajal po njej.

O Vincenciju

Vincencij je skušal vsa svoja prizadevanja usmeriti na neposredno služenje ubogim. Pri tem se je zavedal, da bo moral zbirati različne skupine ljudi, jih motivirati in se z njimi dogovarjati. Nenehno je spretno iskal, kako povezovati talente tistih, ki so bili pripravljeni delati.

Njegova ustvarjalnost se je pokazala tudi pri prepoznavanju ljudi, ki bi mogli z njim sodelovati. Tako je črpal podporo in izkoristil veščine ali talente pri gospeh iz višjih krogov, pri politikih in profesorjih, ječarjih in oficirjih, ženah in zapornikih, pri delavcih na zemljiških posestvih in trgovcih, župnijskih duhovnikih in nunah v klavzuri. Primer takšnega ustvarjalnega novačenja' je bila Marjeta

Naseau, mlado kmečko dekle. Vincencij jo je vključil v bratovščino premožnih plemkinj, ki jih je v Parizu zbiral za dobrodelno delo. Marjeta zagotovo ni sodila v njihove vrste. Plemkinje so bile namreč iz družbene elite, ona pa je bila le kravja pastirica.

Marjeta se je v želji, da bi poučevala uboge, sama naučila brati, ko je mimoidoče spraševala za posamezne črke abecede. Ko je zvedela, da bratovščina krščanske ljubezni v neki pariški župniji pomaga ubogim in bolnim, je potrkala na njena vrata in se ponudila, da bi prostovoljno skrbela za uboge in bolne. Za razliko od žena iz visoke družbe je Marjeta razumela stiske in stanje ubogih in bolnih. Sčasoma je postala glavna opora bratovščine in pritegnila še druga podeželska dekleta k služenju. Neke mrzle noči je odstopila svojo posteljo dekletu, ki je zbolela za kugo. Marjeta se je od nje okužila in kmalu umrla. Vincencij jo je v svojih govorih pogosto dajal za zgled služenja ubogim.

Vincencijeva osebna ustvarjalnost se kaže v tem, kako je cenil ljudi, ki so imeli podobne sposobnosti kakor Marjeta. Še zlasti pa se njegova ustvarjalnost razodeva v njegovem sodelovanju z Ludoviko de Marillac. Ludovika je namreč vodila bratovščino deklet, ki se je zbrala ob njej, jo utrjevala in uredila v

skupnost, ki je danes splošno znana kot Družba hčera krščanske ljubezni ali usmiljenke.

Nihče pred Vincencijem ni mislil, da bi »preprosta kmečka dekleta« (Vincencijeve besede) mogla opravljati pastoralno službo. Še bolj radikalna je bila misel o ženskah z zaobljubami, ki bi delale zunaj samostana. Mnogi so namreč negodovali, ko so videli hčere krščanske ljubezni v revnih predelih mest in na ulicah. Vincencij je neomajno branil svojo novost. Če 'Božji ubožci' in bolniki potrebujejo strežbo, so pač potrebne ustvarjalne prilagoditve. Vincencij je pripomnil: *»Toda ker so hčere krščanske ljubezni bolj izpostavljene nevarnostim za greh kot redovnice s klavzuro, ker imajo za samostan le hiše bolnikov in hišo, kjer živi predstojnica, le najeto stanovanje za celico, župnijsko cerkev za kapelo, mestne ulice za samostanski križni hodnik, pokorščino za klavzuro, ker smejo hoditi le k bolnikom in kamor je potrebno zaradi njihove službe, Božji strah za zamreženo okno, sveto skromnost za kopreno, ker ne delajo nobenih redovniških zaobljub, da zavarujejo svoj poklic, temveč samo vztrajno zaupajo v Božjo previdnost in prinašajo Bogu v dar vse, kar so in kar mu v osebi ubogih storijo, morajo biti... tako ali še bolj krepostne, kakor če bi v kakem redu naredile zaobljube, in zato se morajo truditi, da se na vseh teh krajih vedejo vsaj tako zadržano, zbrano in spodbudno kakor prave redovnice v svojih samostanih.«*

Vincencij je tu ob uporabi tradicionalnega izrazoslovja razložil edinstveno, ustvarjalno obliko življenja, ki so jo razvile hčere krščanske ljubezni. S svojo značilno domišljijo je pritegnil eno daleč premalo upoštevanih skupin v svoj vedno širši krog oznanjevalcev evangelija in služabnikov ubogih.

Vincencijeve besede

Ko je opogumljal eno svojih skupnosti, naj premaga ovire pri služenju, je dejal: »Ljubezen je neskončno iznajdljiva.«

Ljubezen mora okrepiti tudi sodelovanje v služenju. V smernicah svojim duhovnikom jih je spomnil na motivacijo za njihovo skupno delo: *»Kristus, naš Odrešenik, je zbral apostole in učence in jim dal navodila za lepo skupno življenje... Zato mora tudi naša mala Družba hoditi po stopinjah Kristusa in njegovih učencev.«*

Vincencij je spomnil članice ene svojih dobrodelnih ustanov, da Božja previdnost sama kliče kristjane, naj bodo ustvarjalni v oblikovanju skupnosti, ki služijo: *»Ženske niso imele v Cerkvi javne vloge kakih osemsto let. Pred tem pa so bile diakonise. Te so bile v cerkvah odgovorne za razporejanje žensk in njihovo poučevanje v liturgičnih obredih. Nekako v času Karla Velikega je po neki skrivnostni odredbi Previdnosti ta dejavnost žena prenehala. Osebe vašega spola odtelej niso imele nobene vloge več. Sedaj pa seje ta ista Previdnost obrnila na žene, da odpravijo pomanjkljivosti pri strežbi ubogim bolnikom v Glavni pariški bolnišnici (Hotel-Dieu). Odgovorile so na Božji načrt in kmalu, ko so se jim pridružile še druge, jih je Bog postavil za matere zavrženim otrokom, jim zaupal vodstvo bolnišnic in delitev miloščine v Parizu ... Po Božji milosti so se te dobre duše goreče odzvale in vztrajale.«*

Razmislek

Vincencijevo zapuščino označuje usmerjenost k enemu samemu cilju in obenem k odprtosti. S srcem, naravnanim na ljubezen do Boga in bližnjega, je iskal, kako bi to ljubezen naredil dejavno in verodostojno. Pristope, za katere se drugi niso zmenili, je on opazil, ker so se mu zdeli nova priložnost za apostolsko delo.

Ker je imel pred očmi služenje, se ni togo oklepал tistega, kar je že vedel. Ko je opazil bodisi stisko, zaradi katere je bilo treba nekaj ukreniti, bodisi dobro, ki ga je bilo treba narediti, je po tehtnem premisleku opustil že preizkušeno in uveljavljeno. Tako je na primer uvajal novost, ko je vzpostavljал bratovščine premožnih ljudi, da so delali z ubogimi in oskrbovali berače v gostiščih na pol poti med dvema mestoma; ko je pridobival zapornike, da so med misijonom pomagali sozapornikom; ko je pridigal duhovne vaje na srečanjih duhovnikov; ko je organiziral žene in dekleta za postrežbo po domovih in tako naprej.

Sočasno je Vincencij vedno znova spodbujal ljudi, ki so se posvečali služenju, naj sodelujejo med seboj. Jezus je zbral apostole in učence, da bi veselo oznanilo moglo doseči oddaljene dežele. Vincencij je sledil njegovemu zgledu in uporabljal svoje ustvarjalne sposobnosti za to, da je ljudi zbiral ter jih potem usmerjal in spodbujal, naj sodelujejo in se vzajemno podpirajo pri služenju ubogim.

Služenje ubogim je imelo zanj prednost pred vsem drugim, čeprav je s tem razburjal mogočnejše tistega časa. Hote je spreminjal lastne navade, če so ovirale njegovo poslanstvo, in izpodbijal ozko mišljenje drugih. Medtem ko je glede na cilje ostajal neomajen, je bil glede sredstev prilagodljiv. Kristusova ljubezen mu je dajala sidro in svobodo, da je storil, kar je bilo treba storiti.

Vprašanja:

1. Kaj te ob misli na skupnost najbolj privlači in kaj plaši?
2. Kdaj ti uspe ustvarjati skupnost? Pomisli na preprosta dnevna opravila: skupni obedi, pogovori, delo, odločitve?
3. Kaj te pri gradnji žive skupnosti najbolj ovira?